

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 300 Lei. — Șase luni 150 Lei. — Trei
luni 80 Lei. — Pentru strălăbite un an 600 Lei.
Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marți și Vineri

Prețul inserțiilor: un șir peti 5 Lei pentru odată,
dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Ro-
mân”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada
Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
Articole nepublicate nu se însoțiază.

Vorbirea de deschidere

a Sinodului arhiepiscopian din 1925 rostită de I. P. S. Sa Arhiepiscopul și
Mitropolitul nostru NICOLAE

*Hristos a' nviat!
Domnilor deputați!*

Cu suferințele scâldate în lumina praz-
nicului Învierii Domnului, Vă apropiați și
în acest an, de misiunea pe care V-a în-
credințat-o clerul și poporul, ca reprezen-
tanți ai săi, în sinodul nostru arhiepiscopian.
Mulțumesc lui Dumnezeu, că izbăvin-
du-mă din o grea suferință, mi-a hărăzit
bucuria de a Vă vedea din nou adunați
la sfat în jurul meu și a Vă zice din toată
inima: Bine ați venit!

Venerat Sinod!

Bucuria de sfintele sărbători ale În-
vierii Domnului în anul acesta ni-a fost
încălzită și mai mult prin opera îndepli-
nită în preajma lor, de o epocală însem-
nată pentru întreaga noastră biserică or-
todoxă: *unificarea organizației noastre
bisericești.*

Această operă a rezultat în mod fi-
resc din împlinirea idealului național-po-
litic al neamului nostru, și în seria așeză-
rilor vieții noastre naționale pe aceeași te-
melie, biserica trebuia să meargă «cu cru-
cea în frunte».

După stăruitoare și temeinice consfă-
țuirii, în decursul cărora am analizat cu
de-amanuntul sistemele de organizație
cari aveau să fie unificate, am ajuns, prin
bună înțelegere și frățescă dragoste, să
găsim formula de unificare pentru întreaga
biserică ortodoxă a țării. Această formulă,
cuprinsă în legea și statutul pe care l-am
votat de curând, sintetizează, prin urmare,
voința clerului și a poporului ortodox ro-
mân din tot cuprinsul țării.

Am convingerea, că din câte legi de
unificare s-au făcut până acum, nici una
nu a fost atât de temeinic elaborată și
adusă cu desăvârșită liniștire sufletească
atât a factorilor cari au legiferat-o, cât și
a tuturor acelor cari au fost legi-
ferat. Eu din capul locului așa am cu-
getat, că trebuie adusă legea de organizare
a sfântului așezământ chemat să poarte
grija de mântuirea sufletelor.

Biserica ardeleană are bucuria și sa-
tisfacțiunea de a fi contribuit într-o mă-
sură foarte importantă la alcătuirea ace-
stei legi prin organizațiunea ce i-a dat o
marele nostru arhiepiscop și mitropolit
Andrei Șaguna și generațiunea bărbăților
cari au fost colaboratorii săi. Într-adevăr
— după cum am spus și în Senatul țării

— noua lege bisericască poartă chipul
organizației noastre șaguniane, și sântem
fericiți, că prin așezământul nostru
consolidat în vremuri grele am putut fi
folositori pentru toți frații noștri.

Dar de aici rezultă pentru noi un
mare obligament moral: acela, de a fi și
de aici înainte, acum în fața bisericii uni-
ficate, aceia cari vom prelua organizați-
unea noastră bisericască mai mult, cari
vom împlini preceptele ei mai cu osârdie
și îndeosebi aceia, cari se vom strădui să
împlinim largile ei cadre democratice prin
un cât mai bogat fond de viață crești-
nească. Aceasta constituie adevărata bo-
gație a bisericii, iar organizația trebuie să
fie numai ca un factor de promovare a ei.

Pentru a produce acest rezultat, va
trebui să ne încordăm și mai mult pute-
rile toți slujitorii altarului, să ne încălzim
dragostea către Hristos, izvorul de inspi-
rație a preoției. Dar și elementul mirenesc,
îndeosebi intelectualii, sânt chemați să-și
dea silința a se face tot mai mult inter-
preții îndrumărilor creștinești, înaintea po-
porului.

Pe urma unificării organizației bise-
ricești vor isori foloase neprețuite pentru
biserică și neam. Înainte de toate trebuie
să se înalțe conștiința ortodoxiei fiecărui
fiu al sfintei noastre biserici, știind că azi
face parte din biserica dominantă a înșai
țării românești și că această biserică are
aproape 13 milioane de credincioși, adică,
afară de fragmentul românilor uniți, pe
toți românii din hotarele patriei noastre.
Un viu simțământ de solidaritate spirituală
trebuie să străbată toate sufletele, dela o
margine la cealaltă a țării, cari au aceeași
credință și se închină la același sfânt altar
strămoșesc al neamului.

Pe lângă unitatea de sânge și de
limbă, această unitate bisericască și de
credință este chiagul cel mai puternic al
unității naționale și un factor decisiv al
unității noastre de cultură. Astfel ortodo-
xia noastră, împlinită cu tot trecutul no-
stru, stă la bazele existenței și unității ne-
amului românesc și la temelia organizați-
unii vieții independente și libere a acestui
neam în statul său național.

Prin noua organizațiune, concepută
în spiritul democrației morale a evanghe-
liei, trezind la viață și organizând la muncă
toate forțele vieții clerului și poporului no-
stru ortodox, vom produce toate roa-

dele culturii creștine și românești, pe cari
vitalitatea noastră adumbră de darul și
adevărul dumnezeesc va fi în stare să
le dea.

Săvârșind opera organizației bise-
ricești, cuvîne-se să ne gândim la acel
bărbat providențial, din a cărui concep-
țiune largă, suflet mare și inimă înțelegă-
toare, a izvorât Statutul nostru organic —
la marele arhiepiscop și mitropolit Andrei
Șaguna. Păștorind cu dragoste și organi-
zând cu înțelepciune biserica ardeleană, el
s'a făcut astăzi binefăcător pentru toată bi-
serica neamului. Bunul Dumnezeu să-l
odihnească cu dreptii, iar noi să ne pă-
trundem de dragostea ce el ni-a arătat-o
cătră biserică și neam. —

Despre mersul vieții bisericești, șco-
lare și fundanționale-epitropești, în decursul
anului trecut, veți binevoi să ascultați ra-
poartele pe cari le înainteză Consistorul
archiepiscopian. Veți judeca cu deopotrivă
obiectivitate progresele ca și lipsurile și
veți căuta căile și mijloacele de progres
în viitor. Sunt convins, că același spirit de
dragoste și bunăînțelegere care a caracte-
rizat todeauna întrunirile noastre bise-
ricești, va stăpâni în toate lucrările D-Voa-
stre și de data aceasta.

Mulțumindu-Vă pentru prezența atât
de numeroasă și binecuvântând lucrările
și sfaturile noastre, declar sesiunea ordi-
nară din anul 1925 a Sinodului nostru ar-
hiepiscopian deschisă.

Sinodul Arhiepiscopian

Serviciul divin

Dumineca trecută la ora 9 a. m. I.
P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul
Nicolae a fost condus de preoțimea cele-
brantă, preoții: Dr. I. Stroia, Trandafir Sco-
robec, Ioan Căndea, Nicolae Borzea, Ioan
Hamzea, Dr. Aurel Crăciunescu, Emilian
Cioran, Dr. N. Stinghe; diaconii Ioachim
Evi și Dr. N. Tărbilă, precedați de corul
seminarial, dela rezidența Sa în catedrală,
unde I. P. S. Sa a celebrat sf. liturghie
cu deosebită solemnitate.

La priceasnă părintele asesor Dr. I.
Stroia a ținut o frumoasă predică, expun-
dând scena sfântă a convertirii la Hristos
a apostolului Toma.

După terminarea sf. liturghii s'a ofi-
ciat chemarea Duhului sfânt.

I. P. S. Sa a dat apoi deputaților si-
nodali și numerosului public, care a asistat
la serviciul divin, anafora.

Răspunsurile le-a dat corul mixt al
catedralei, condus de prof. T. Popovici.

După terminarea serviciului divin I. P. S. Sa e condus la reședința Sa cu aceeaș ceremonie cu care a fost adus.

Ședința de deschidere

Ședința de deschidere a sinodului arhidiecezan s'a ținut în biserica catedrală, la jumătate oră după terminarea serviciului divin, unde I. P. S. Sa a fost invitat prin o deputațiune constatătoare din dnii: Ioachim Munteanu, Anastasiu Boiu și Dr. Nicolae Vecerdea.

Urmând invitării, I. P. S. Sa arhiepiscopul și Mitropolitul Nicolae vine în catedrală și ocupând locul prezidial la masa postată înaintea sf. altar, deschide sinodul prin vorbirea pe care o publicăm în fruntea Nrului de față.

Vorbirea I. P. S. Sale a fost ascultată cu mare atențiune de deputații sinodali, ear la fine acoperită cu aclamări de «Să trăiască».

I. P. S. Sa numește apoi notari intermari pe următorii deputați: din cler: Dr. G. Proca și Constantin Moldovan; dintre mireni: Nicolae Colan, Dr. Oct. Filipescu, Ioan Moșoiu și Dr. Ioan Popa. Cu conducerea protocolului acestei ședințe e încredințat dl Dr. G. Proca.

Se prezintă raportul consistorial din 22 April a. c. Nr. 3829, prin care se înaintează actele electorale supletorii ale deputaților la Sinodul arhidiecezan din cercurile Blaj, din cler; Blaj, Hunedoara și Orăștie mirenești pe restul sesiunii actuale.

Se dau comisiunii verificatoare care se va alege.

Se citește lista deputaților și se constată, că sunt prezenți 36 de deputați.

În conformitate cu acest rezultat Sinodul se declară capabil de a aduce concluze valide.

Punându-se la ordinea zilei alegerea biroului și a comisiunilor, la propunerea deputatului Dr. G. Proca se declară cu vot unanim aleși:

I. În birou: a) din cler: Dr. G. Proca și Constantin Moldovan;

b) mireni: Nicolae Colan, Dr. Oct. Filipescu, Ioan Moșoiu și Dr. Ioan Popa, dintre cari Președintele, conform §-ului 5 din Regulamentul afacerilor interne, numește notar general pe Dr. George Proca.

II. În comisiunea verificatoare: a) din cler: Valeriu Goron, Ioan Hamsea și Dr. C. Popescu.

b) mireni: Dr. Ioachim Ciurea, Dr. Cornel Glava, Dr. Ioan Ioanovici, Dr. G. Măcelariu, Dr. Ioan Marghita și Ioan Prescurea.

III. În comisiunea organizatoare: a) din cler: Sergiu Medean, Ioachim Muntean și Matei Voileanu;

b) mireni: Dr. L. Borcea, Dr. N. Comșa, Petru Drăghiciu, Dr. G. Dubleş, Ioan de Preda și Dr. Nicolae Vecerdea.

IV. În comisiunea bisericească: a) din cler: Dr. Aurel Crăciunescu, Trandafir Scorobet și Dr. Nicolae Stînghe;

b) mireni: Iosif Iancu, Dr. At. Moga, Dr. Grigorie Pălineanu, Constantin Radovici, Dr. N. Schiau și Alexandru Tăulescu.

V. În comisiunea școlară: a) din cler: I. Munteanu, Avr. Pecurariu și Dr. Ioan Stroia;

b) mireni: Ioan Bratu, Dr. I. Bunea, Pompiliu Dan, Aron Demian, Victor Păcălă și Gh. Popa Liseanu.

VI. În comisiunea financiară: a) din cler: Nicolae Borzea, Ioan Căndea și Pompiliu Piso;

b) mireni: Anastasiu Boiu, Dumitru Comșa, Ioan Ionică, Dr. Ioan Jantea, Alex. Pavloviciu și Dr. Dionisie Roman.

VII. În comisiunea petiționară: a) din cler: Ioan Muntean și Dumitru Secărea;

b) mireni: Dr. Gh. Dănilă și Ioan Ghișe.

Terminată fiind constituirea sinodului, se prezintă rapoartele consistorului menite

de a fi studiate și censurate din partea sinodului și se împart diferitelor comisiuni.

I. P. S. Sa declară apoi ședința de deschidere a sinodului arhidiecezan de închisă la ora 12^{1/2}, anunțând proxima ședință pe Luni, d. a. (Luni, a. m. fiind rezervată pentru lucrările comisiunilor) la ora 4 în sala prefecturii, unde se vor ține toate ședințele sinodului.

După ședință, dnii deputați sinodali s'au prezentat în corpore la I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae pentru a-i face vizită de curtoazie și a-și manifesta dragostea și venerațiunea față de Înaltul prelat cu deosebire acum când bunul Dumnezeu i-a ajutat să treacă în pace și deplin însănătoșat peste o grea operațiune.

Oratorul de astădată a fost părintele protopop al Zărneștilor Ioan Hamzea, care a adresat I. P. S. Sale următoarele:

Înalt Prea Sfințite,

Venim reprezentaiți clerului și poporului din Arhidieceza noastră, de data aceasta numai să aducem I. P. S. V. omagiurile noastre de dragoste, simă și venerațiune, cât mai vărtos să dăm expresiune bucuriei noastre, că după încercarea grea, peste care ați trecut norocos, Vă vedem iarăși deplin sănătos, și ați reluat de nou cărma sfinței noastre biserici.

Dar venim să dăm expresiune și simțământului nostru de admirațiune față de activitatea de adevărat apostol a I. P. S. Voastre.

Nu voi insista asupra vizitațiunii canonice dela Geosgiu, unde ați dus mângăiere zecilor de mii de credincioși și i-ați îndrumat pe calea spre Hristos, în părțile cele mai espuse ale Arhidiecezei noastre; — dar trebuie să accentuez cu toată puterea cuvântului prezentarea I. P. S. Voastre la Brașov, cu ocaziunea instalării noului protopop al tracului Brașov, unde ați lăsat cele mai prețioase impresii, nu numai față de poporul nostru, ci și față de streini.

I. P. Sfințite! Credincioșii noștri din orașul Brașov erau considerați de privilegiații stăpânitorilor noștri de ieri, *misera plebs contribuens* și aveau dreptul la viață numai ca din sudoarea lor să se resfețe alții, ba acei privilegiați trăiau în credință, că prin cultura lor și prin conducătorii lor; și în împrejurările schimbate de astăzi vor putea și mai departe domina bunul nostru popor. Căci numai așa se explică aducerea cu mari jertfe materiale ca preot și protopop la Brașov a unui profesor de forță dela universitatea din Cernăuți.

Prezentarea I. P. S. V. la Brașov a schimbat întreagă situațiunea. Povețele frumoase, cuvintele înțelepte adresate de I. P. S. Voastră poporului nostru în toate bisericile din Brașov, a dat poporului nostru noi îndemnuri de viață și l-a încurajat în tendința nu numai de a să ridice pe o treaptă egală cu minoritățile privilegiate, ci de a i întrece, ear nimbul bisericii noastre l'a ridicat la acel nivel la care nici nu s'au gândit stăpânitorii noștri de ieri, să vadă vre-odată biserica noastră.

Cu mândrie accentuăm aici și faptul, că la aducerea legii de unificare a bisericii, I. P. S. Voastră a-ți întreprins luptă roșu.

Prin lupta dăruită purtată de I. P. S. Voastră față de o pleiadă întreagă de savanți ai bisericii din țara mamă, Statutul nostru Șagunian a eșit învingător spre binele bisericii și neamului nostru.

Nu mai amintesc de discursurile magistrale ținute de I. P. S. Voastră la diferite ocazii în Sfatul Țării în fața căruia au plecat capul chiar și rivalii personali ai I. P. S. Voastre.

Nu mai amintesc de valoroasele intervenții ale I. P. S. Voastre în chestia agrară, cari au adus însemnate foloase bisericilor noastre.

Și astfel deplin satisfăcuți, dorim I. P. S. Voastre sănătate și viață îndelungată, ca să puteți conduce încă mulți ani, cu înțelepciune și devotațiune naia sfinței noastre biserici, pe marea viitoare a ispitelor vremurilor de azi; ear noi fii suferitești ai I. P. S. Voastre dăm laudă și mulțumită lui Dumnezeu, că Vă avem astăzi în fruntea bisericii noastre Intreg, cinstit, sănătos ca să puteți drept îndrepta cuvântul adevărului.

Să trăiți I. P. Sfințite!

(Entusiaste strigări de «Să trăiască» la adresa I. P. S. Sale).

I. P. S. Sa vădit mișcat într'un discurs mai lung mulțumește oratorului și D-lor deputați pentru călduroasele sentimente exprimate, cari li vor veni ca un îndemn mai mult pentru viitoarea activitate, de conducere a bisericii, iar de prezent li servesc ca o chiză de legătură ce există între păstor și păstoriți. Asigură pe D-nii deputați, că n'are alt gând mai puternic în sufletul său, decât să fie cât mai de folos pentru biserica și poporul ei credincios. De aceea mulțumește lui Dumnezeu că i-a succedat să treacă peste o grea suferință, peste o grea încercare și liberarea dintr'una o consideră nu numai ca o mare grație la lui Dumnezeu, ci și ca un obligament moral de a i sluji cât mai devotat și de aci înainte...

Roagă pe bunul Dumnezeu să țină pe D-nii Deputați, ca împreună să lucreze la consolidarea și întărirea bisericii și a patriei noastre mult iubite.

Ședința II

ținută la 27 April 1925.

Prezident: Dr. Nicolae Bălan, arhiepiscop și mitropolit. Notar: Nicolae Colan.

Ședința se deschide la ora 4 p. m.

Se citește protocolul ședinței I și se verifică.

Se prezintă cererile de concediu pe întreaga sesiune a deputaților Andrei Ludu, Dr. Grigore Pălineanu, Dr. C. Glava, Dr. I. Ioanovici, Dr. O. Filipescu, Dr. A. Moga și M. Voileanu. Concediile cerute se acordă.

Deputatul I. Munteanu în cuvinte calde felicită în numele sinodului pe I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, că i-a ajutat Dumnezeu să treacă peste grelele suferințe ale boalei și s'a întors sănătos în mijlocul credincioșilor săi, pe care-i cărmuiește cu atată devotațiune și înțelepciune — și i urează mulți fericiți ani.

I. P. Sf. Sa mulțumește vorbitorului și întregului sinod pentru simțimentele arătate; subliniază, că participarea clerului și a mirenilor i-a fost un puternic razim în suferințele I. P. S. Sale. I. P. S. Sa asigură Sinodul că-și va pune și de aci înainte toate puterile în slujba sfinței noastre biserici și a instituțiilor ei.

La ordinea zilei urmează comisiunea verificatoare. Raportorul Dr. Marghita prezintă actele colegiului preoțesc electoral al cercului Blaj. Se verifică mandatul asesorului consistorial Tr. Scorobet.

La propunerea aceleiași comisiuni în cercul electoral V Blaj, se verifică mandatul deputatului mirean Alex. Tăulescu, notar public în Dicioșanmărtin; în cercul VI Orăștie al deputatului mirean Ioan Bratu, insp. reg. al învățământului; în cercul IX Hunedoara al deputatului mirean Dr. Oh. Dubleş; în cercul Făgăraș al deputatului C. Radovici și I. Popa-Liseanu.

La ordinea zilei urmează comisiunea organizatoare. Raportorul acesteia Dr. N. Vecerdea citește raportul consistoriului plenar cu Nr. 3792 din 6 April 1925. Sinodul la raportul, citit în întregime, spre știre; îl acceptă de bază pentru desbaterea specială.

Întrând în desbaterea specială a pctului I referitor la «Legea de unificare a organizațiunii bisericești de pe Intreg teritoriul patriei întregite», sinodul arhidiecezan la act cu înalte sentimente naționale și patriotice de votare și promulgarea legii pentru organizarea unitară a bisericii noastre ortodoxe române, care fiind bazată pe noua Constituție a țării din 1923, este și rămâne cel mai corepunzător și mai important act de unire sufletescă a neamului românesc, dupăce acest neam și-a înăptuit întregirea sa națională prin glorioasă epopee din anii 1916—1919.

Sinodul dă expresiune totodată și simțimentelor sale de mulțumire profundă, dar fără nici o pretenție orgoliosă, de o parte asupra faptului, că această fundamentală lege bisericească este o redare aproape integrală a tuturor principiilor cardinale din acel celebru Statut de autonomie bisericească, pe care l-a dat în 1868 mitropoliei ortodoxe române din Transilvania și Ungaria de pe atunci, genialul, marele și nemuritorul mitropolit Andrei Șaguna dimpreună cu valoroșii săi colaboratori din acele timpuri, principii de autonomie bisericească, pe cari mi-

tropolia noastră le-a probat prin o aplicare de peste o jumătate de veac, de altă parte asupra faptului, că atât actualii reprezentanți autorizați ai celor patru mitropolii surori, cât și reprezentanții mitropoliei noastre — ahierei și delegații mireni — în urma luminosoaselor contribuțiuni ale I. P. S. Sale arhiepiscopului și mitropolitului nostru Nicolae, apreciate și onorate cu toată priceperea corespunzătoare a unui ministru înțeleghător al cultelor, cum este dl. Al. Lapedatu, au pregătit proiectul legii așa fel, încât corpurile legiuitoare i-au votat.

Punctul despre personalul din centru, sinodul II la spre știre, exprimând condeiul pentru încetarea din viață a contabilului Victor Finciu, și rezervându-și ca în locul răposatului să aleagă un alt asesor onorant în senatul epi-tropesc, încă sub durată acestei sesiuni.

Punctul despre protopopii vacante, ptele despre sinodele protopopești ordinare, despre alegerile de deputați sinodali, despre ședințele și numărul esitelor consistoriale, se iau spre știre.

La ordinea zilei urmează comisia bisericească. Raportorul Dr. A. Crăciunescu citește raportul Consistoriului arhiepiscopiei ca senat bisericesc. Se ia de bază la discuția specială.

I. Raportul despre vizitațiile canonice să ia cu aprobare la cunoștință și sinodul își exprimă viața sa bucurie și recunoștință că I. P. S. Sa părintele mitropolit continuă cu atâta abnegațiune și dragoste de păstor adevărat munca încredințată, vizitând pe fiu săi, mai ales prin acele ținuturi ale arhiepiscopiei, în cari de zeci de ani n'au fost ahierei în vizitațiune canonică. Însemnătatea acestor vizitațiuni canonice, care de fapt dovedesc adevărată și sincera iubire a păstorului față de pășionții săi, o cunoaște fiecare membru al sinodului și asociindu-se la bucuria celor cercetați, dorește I. P. S. Sale ca împărțându-se de darul și grația dumnezească să poată merge cu pași siguri către realizarea țintei vieții, fiindcă care și-a sintetizat o în cuvintele: «Pe urmele Mântuitorului nostru Iisus Hristos înainte, pentru fericirea fiilor ei sufletești și înfiorarea bisericii».

La pct. I cu privire la vizitațiile canonice, I. P. S. Sa Mitropolit Nicolae ia cuvântul spunând următoarele:

Constat cu vie satisfacție, că în vizitațiile mele canonice din protopopiiul Gioagiuului am găsit un popor credincios, care și-a păstrat întreaga sa ființă religioasă, în cea mai gennină puritate a ei. În decursul acestor vizitațiuni am încredințat emoții deosebite, cari mi-au umplut sufletul de mulțumire. I. P. S. Sa subliniază dragostea de biserică, bunăvoința și devotamentul cu care factorii administrativi din ținuturile vizitate i-au dat concursul însoțindu-l în tot decursul călătoriei sale misionare. Mulțumesc în deosebi dlui prefect Dr. Gh. Dubleş, dlui prim-

pretor de Geoagiu Dr. I. Jantea și dlui Dr. I. Margita președintele judecătorei de ocol din Geoagi. Constată apoi deosebită răvnă a părintelui protopop Gioron și a preoștii sale din tractul Geoagiuului și își exprimă bucuria pentru constatărea făcută cu prilejul vizitațiilor canonice.

Punctul referitor la stăruirea bisericilor din nou clădite ori restaurate, sinodul II la cu plăcere la cunoștință și vede în el o reînnoire a vieții religioase și o dovadă a spiritului de jertfă al credincioșilor noștri.

Punctul referitor la serbările Avram Iancu, sinodul II la cu aprobare la cunoștință, exprimându-și satisfacția, că biserica noastră a fost reprezentată în mod demn prin arhipăstoriul său, la un act de recunoștință atât de mare în care poporul în frunte cu augusta familie regală aduce omagiile sale sincere eroului neamului și vrednicului viu al bisericii noastre.

Punctul referitor la vizitațiunea canonică din Brașov, luându-l cu aprobare la cunoștință, își exprimă totodată deosebită bucurie, că I. P. S. Sa a vizitat în decurs de 5 zile vechiul centru cultural ortodox român Brașovul, cercetând toate instituțiile culturale, bisericile, pe cari atât în trecut cât și în prezent le-a sprijinit cu toată îngrijirea părințească și prin cuvântările sale magistrale și sfaturile sale pastorale a ridicat și întărit sentimentul religios-moral al tuturor fiilor sufletești, dela cel mai tânăr până la cel mai bătrân.

Sinodul la cu deosebită satisfacție trecerea bisericii grecești în sânul și organizația bisericii noastre.

Punctul referitor la misiunea internă, sinodul II la la cunoștință, invitând consistoriul, ca opera atât de frumos începută și inactivată, să se continue mai departe.

În special în ce privește catedrala, sinodul își exprimă satisfacția, că în centrul mitropoliei se semnalează un curent nou, sănătos, prin faptul, că s'a ieșit din sistemul vechi, aproape pur administrativ și merge spre misiunea ei adevărată, înaltă spirituală. Sinodul mai relevă acțiunea misionară desfășurată în zile, penitenciere, spitale și garnizoane, dorind o dezvoltare cât mai desăvârșită.

La punctul II deputatul Radovici roagă pe I. P. S. Sa să intervină personal la ministerul sănătății publice pentru înființarea capetelor ortodoxe pe lângă spitale. Se primește.

Punctul referitor la apostoliul laic sinodul II la cu aprobare la cunoștință.

Referitor la conferențele dela prefecturi, Sinodul remarcă cu plăcere și mulțumire activitatea desfășurată în prefecturile Făgăraș și Târnava-Mare și își exprimă dorința generalizării acestei activități religioase-culturale, atât de binefăcătoare.

Cât privește Reuniunile de femei ortodoxe, activitatea lor consistoriul e rugat a o sprijini și

organiza cât mai practic spre a putea aduce reale foloase bisericii ortodoxe.

Sinodul invită consistoriul să intervină la înaltul guvern pentru acordarea apeselor necesare, ca unul sau doi preoți formal și cu aptitudini, să fie trimiși la studii speciale în străinătate.

Toate demersurile făcute în chestiunea bibliotecilor parohiale și caselor culturale se iau la cunoștință și invită Consistoriul arhiepiscopiei, să ia măsuri ca poziția din bugetele bisericesti referitoare la clădirea de case culturale, înființarea și înzestrarea de biblioteci, să devină o poziție stabilă, ear preoții cari se vor distinge în această direcție să fie lăudați.

Punctul referitor la cursul pastoral se ia la cunoștință. Se invită Consistoriul a organiza astfel aceste cursuri ca în decursul timpului să fie accesibile rând pe rând întregii preoștii din arhiepiscopie, ear conferențiarilor cari și-au adus, și și aduc obolul lor spiritual la munca această ideală, sinodul le exprimă mulțumirea sa, relevând în special activitatea atât de frumoasă și desinteresată a P. C. S. părintelui arh. Iuliu Scriban, cât și a profesorilor dela Academia teologică «Andreiană».

Punctul referitor la creșterea clerului, se ia cu aprobare la cunoștință activitatea progresivă care s'a făcut pentru educația viitorilor preoți, prin care se urmărește ridicarea prestigiului religiei ortodoxe în societate.

Punctul referitor la Academia teologică, sinodul II la la cunoștință și invită Consistoriul să intervină la lorurile competente, ca diplomele de studii teologice eliberate de Academia teologică «Andreiană» să fie echivalate cu licențele în teologie eliberate de facultățile de teologie de stat.

Ședința III

ținută la 28 April 1925.

Prezident: Dr. Nicolae Bălan, arhiepiscop și mitropolit. Notar: Constantin Moldovan.

Ședința se deschide la ora 10 a. m. Se citește protocolul ședinței a II-a și se verifică.

Se prezintă cererile de concediu pe întreaga sesiune ale deputaților: Dr. I. Ciurea, Aron Demian, Dr. Ioan Dobre, Dr. P. Groza, Dr. V. Olariu și Ioan Prescurea. Concediile cerute se acordă.

La ordinea zilei urmează comisiunea financiară. Raportorul ei Anast. Boiu citește raportul Consistoriului arhiepiscopiei ca senat episcopesc din 11 Aprilie, a. c. Nr. 4041. În general se ia spre știre.

Din vârstă raport al senatului episcopesc reținem următoarele:

Donatiunile ce s'au făcut în cursul anului 1924 în bani, obiecte și realități reprezintă o valoare de Lei 5.462,389, deci cu Lei 1.558,835 mai mult decât în anul premergător.

FOIȘOARA

Apostolatul femeii în familie¹⁾

E Dumineca Mironosișelor. Praznicul de pomenire a sufletului femeii, cucerit de Hristos, pentru a-l urma și a-l sluji cu credință neșovăielnică și cu dragoste înflăcărată, până la moartea de pe cruce și dincolo de moarte.

Ele au stat cu devotament în slujba Domnului, în vremea propoveduirii Sale printre oameni; L'au însoțit pretutindenea și nu L'au părăsit nici în cele grozave ale suferinții, când toți prietenii și ucenicii Lui se ascuseseră. De frica mâinii jidovilor, apostolii Lui toți, afară de unul, se refugiaseră.

Nu mai femeile au rămas statornice în alipirea lor către Domnul, pe tot drumul de ocară și batjocuri. Pe ele le găsim acolo, la poalele crucii, până la cea din urmă clipire de ochi a trupului, schingiuit de piroane. Ele au asistat așezarea acestui trup în mormânt nou, împreună cu Iosif, cel cu bun chip și cu Nicodim, sfetnic luminat.

Ele au rămas cele din urmă lângă mormânt, alături de Maica Precurată, zdorită de durere, Maria Magdalena, cu părul despletit,

vărsând șiroaie de lacrimi, își lipește tâmpla de peștera rece de pe ușa mormântului; acolo stau covârșite de amar Maria, mama lui Iacob, Salomi mama fiilor lui Zevedei, Ioana și alte câteva. Nu apucaseră să dea toată cinstea cea din urmă mortului și de aceea, a treia zi — după ce a trecut Sâmbăta, care era zi mare la jidovi — dis de dimineață, tot ele, cele dintâi, aleargă la mormânt să ungă cu miresme trupul Domnului. Iată pildă înaltă de împlinirea celei mai mari porunci din lege: «Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, cu tot cugetul tău și cu toată tăria ta» (Mat. 12, 30).

Răvna lor către Învățătorul a fost desăvârșită răspătită prin încredințarea de a fi aflat ele întâi despre minunata Lui sculare din morți. Și s'au făcut apoi apostolii acestei solii noi pentru noi toți.

Maria-Magdalena a văzut mai întâi de toți pe Domnul înviat. Prin femeie a intrat întâi păcatul în lume, dar tot ei i-a fost dat să ia mai întâi știre despre biruința Lumii asupra întunecului, asupra răului și a păcatului prin învierea Domnului, care ne-a deschis și nouă calea spre vecinicie, după ce am fost răscumparați din osândă, prin jertfa de pe cruce.

Minonosișele și întreaga ceată a ucenicilor, au fost câștigate pentru opera lui Hristos prin

ascendenta religioasă și morală la personalitatea Lui divine. Puterea divinității Lui le-a luminat mințile, le-a încălzit inimile, le-a covârșit sentimentele, și le-a determinat voința ca să și pună întreaga lor ființă în slujba Evangheliei Lui.

Hristos a trăit atunci în chip văzut, auzit și simțit, de tot ce lăsa să se apropie de El.

Cum ne putem apropia azi de Hristos, ca El să aibă aceeași influență asupra personalității noastre, să ne determine a intra cu același zel în slujba apostoliei Lui?

Răspunsul e pe cât de simplu pe atât de ușor de îndeplinit, pentru oricine vrea să se apropie cu voință hotărâtă de a-l sluji Lui. El nu ne-a lăsat orfani nici după plecarea Sa din mijlocul oamenilor. A trimis pe Duhul adevărului, care să ne învețe toate; pe Duhul de viață dător, care să ne asiste în viața noastră vremelnică, să ne lumineze, să ne întărească, să ne înalțească și călăuzească, ca și odinioară pe apostoli, lăsați în lume, să-i ducă propoveduirea mai departe.

Aceștia, Apostolii și Evangheliștii, ne-au păstrat moștenirea scumpă, comoara învțăturilor Domnului; întreaga desfășurare a operei de mântuire, pentru neamul omenesc.

De voin să avem parte de Hristos, de vrem să-L facem să trăiască în noi ca o putere vie, să stea El Domn și Stăpân în centrul ființei

¹⁾ Dintr-o predică rostită în Catedrala din Sibiu.

Donății mai însemnate sânt:

Văd. preoteasă Finia Dorca pentru biserica din Ibișdorful săsesc o casă și grădină în valoare de Lei 200,000.

Nicolae Gostae pentru biserica din Lăpușnic 5 jug. pământ, 140,000.

Uzinele de fier Hunedoara, pentru biserica din Hunedoara Lei 100,000.

Simion Chirca și soția din Hunedoara, pentru protopopiatul Hunedoara 7 jug. pământ.

Preotul Nicolae Rădoi și soția 30,000 cărămizi pentru casa parohială din Ozun.

George Borănescu din București, pentru biserica din Brețcu Lei 30,000.

Eremie Covășan pentru biserica din Arpăc un grăiș de fier Lei 28,000.

Andreas Müller pentru biserica din Mălenrav 5 jug. pădure Lei 25,000.

Uzinele «Titan» din Batiz pentru biserica din Teluic Lei 20,000.

Protopopul Vasile Stoicane a donat pentru zidirea bisericii din Șercaia venitul sesiunii protopopești și al caselor parohiale.

Radu și Ioan Oprea pentru biserica din Zăbala Lei 25,000.

Ioan Mărginean pentru biserica din Drămbar 1 jug. pământ Lei 20,000.

Stefan Dragomir pentru biserica din Ohaba 2 jug. pământ Lei 20,000.

Reuniunea femeilor din Hunedoara pentru biserica din Hunedoara Lei 18,500.

Ioan Moga pentru biserica din Căpâlna odâjii, Lei 12,000.

Ana Chirilă pentru biserica din Lancrăm Lei 10,000.

Simion Chirca pentru biserica din Teluic Lei 10,000.

Institutul «Corvineana» pentru biserica din Teluic Lei 10,000.

Sora Carabulea pentru biserica din Căcova Lei 10,000.

Ioan Penta pentru biserica din Ohaba 1 jug. pământ Lei 10,000.

Dintre cumpărările mai însemnate amintim cumpărarea caselor parohiale în parohiile Bod, Vărmaga și Chesler.

Zidiri de biserici noi s'au aprobat pentru parohiile: Șelimbăr, Viștea de jos, Aninoasa, Lăsaș, Șercaia, Simeria și Valea Nandruului.

S'au terminat anul acesta zidirea bisericii din Ighisodorul român.

Zidiri de case parohiale noi s'au aprobat pentru parohiile Ozun, Bretea-mureșană, Bicsad, Proștea și Selistat.

Afară de acestea s'au aprobat mai multe adaptări și reparaturi mai mari.

Punctul referitor la administrarea averii arhiepiscopice în decursul anului 1924; la

inscrierea în registrul persoanelor juridice a fondurilor: Dr. A. Mihail, Alexandru Lebu, Dim. Andronic, I. Tipeiu și Ios. Enescu, Pantaziana, Epis. Vas. Moga, Nicolae Vlad, Șaguna; punctul III despre situația socolitelor bisericicești cu finea anului 1924, se iau spre știre.

La ordinea zilei urmărează comisiunea organizatoare. Raportul Dr. N. Vecerde citește actul consistorial din 22 Aprilie, a. c. Nr. 4225, prin care se promovează adresa I. P. S. Sale președintelui Sfîului Sinod al bisericii autocefale ortodoxe române, din 15 Aprilie, a. c. Nr. 158, de cuprinsul, ca în conformitate cu art. 6 din noua lege de organizare biserică, Sinodul să aleagă cei 6 deputați eparhiali, 2 clerici și 4 mireni, ca membri în congresul național bisericesc.

Sinodul arhiepiscopicean la act cu mulțumire de recererea I. P. S. S. mitropolitului primit și decide, ca alegerea celor 6 reprezentanți în congresul național-bisericesc prevăzută în art. 6 de legea de organizare unitară a bisericii noastre ortodoxe române, să se efectueze sub durată prezentei sesiuni sinodale.

Aceiași somisiune prin același referent citește raportul Consistoriului din 28 Martie a. c. Nr. 4030, referitor la improprietățile bisericilor de pe teritoriul arhiepiscopice. La propunerea comisiunii.

Sinodul la raportul spre știre exprimând mulțumire I. P. S. Sale, pentru că s'a îngrijit ca această foarte importantă chestiune economică a bisericii noastre să fie bine reprezentată și servită, și roagă pe I. P. S. Sa să continue acțiunea, făcând și dispunând, ca să se facă toate demersurile necesare, pentru soluțiunea definitivă să fie cât mai mulțumitoare.

Din raportul și tabloul de improprietăți al bisericilor din arhiepiscopice prezintă Sinodului arhiepiscopicean reiese, că bisericile din arhiepiscopicea noastră au avut înainte de reforma agrară proprietăți agricole și păduri în estensiune de 20,060 jug. Din aceste proprietăți de 20,060 jug. s'au expropriat 8775 jug., din care aproape 5467 jug. formau proprietatea bisericii Sf. Nicolae din Brașov.

Față de cele 8775 jug. ce s'au expropriat, biserica noastră au primit prin reforma agrară pământ în estensiune de 5498 jug.

Adăugând acum la proprietățile ce le-au rămas bisericilor neexpropriat, pământul ce au primit prin reforma agrară, rezultă că ele au astăzi pământ în estensiune de 16,839 jug.

Bilanțul general al situației proprietăților de pământ de azi al bisericilor noastre se prezintă deci cu un deficit de 3277 jug. care rezultă în mare parte din exproprierea moșilor bisericii Sf. Nicolae din Brașov și a pădurilor bisericilor brașovene.

După destinațiunea ce o are, acest pământ se clasifică în felul următor:

Cetirea sfintei Scripturi de o parte, meditația și contemplațiunea religioasă pe de altă parte, pot duce sigur, ori ce suflet, la picioarele lui Hristos. Pilda atât de apreciată de învățătorul ni-o dă Maria, sora Martei, în casa lui Lazăr. Spirit meditativ, dornic de luminare și știință, ea lasă grija de buna primire a oaspetei ales, se așează la picioarele Lui; din vorba din privirea, din ființa Domnului ea își adapă setea sufletului, cu îndemnul religioase. Și hărnicia Martei în gospodăria casei a fost lăudată, că spre multe se silește, dar Mariei i s'a spus limpede, că partea cea bună și-a ales.

Iată cele două caractere fundamentale ale femeii celei adevărate în sinul familiei: religiositatea și hărnicia.

Religiositatea femeii crează atmosfera vieții în familie. O mamă — care duce cu mâna ei mănă copilașului său la frunte, pentru că să-l învețe semnul crucii, apoi i le împreună pe amândouă spre rugăciune, — este întâiul dascăl și preot al odraslei sale. Un copilaș de 5 ani, când i se citia din Biblie despre închinarea Israelitelor la vișelul de aur, isbucni deodată cu întrebarea: de ce n'au omorât vișelul? Iară altă dată, ascultând dureroasă povestire a răstignirii, se repezi să străpungă cu cuțitul în icoană pe unul din cei ce au răstignit pe Mântuitorul. Nu se poate să nu fi rămas viața lui întreagă acest

5992 jud. 454 st. ca sesiuni parohiale.
765 jug. 528 st. ca sesiuni cantonale.
8122 jug. 1585 st. pentru trebuințele bisericilor.

1152 jug. 407 st. pentru trebuințele școalelor iar restul îl formează terenurile destinate zidurilor de biserici, case parohiale, școli, case culturale și pentru cimitire.

Deși bilanțul proprietăților bisericilor, prezintă astăzi un deficit față de trecut, totuși având în vedere interesele fiecărei biserici în parte, acest deficit se compensează prin o repartizare mai justă a pământului, luându-se pământ dela acele biserici care au avut relativ mult și dându-l se acelor, cari au avut puțin s'au n'au avut de loc.

Cu privire la această chestiune I. P. S. Sa comunică, că legea improprietății s'a votat din partea Marelui Sfat în anul 1919 în sala aceasta (a prefecturii).

În proiectul de lege nu se amintea cu nimic despre improprietățile bisericilor cu sesiuni parohiale.

La propunerea I. P. S. Sale (ca membru al Marelui Sfat) s'a primit cu majoritate de voturi improprietățile bisericilor.

Dar stilizarea acestui paragraf s'a făcut intenționat rău, și anume se spune, că bisericile se vor improprietăți numai după improprietățile particularilor, în caz d'a mai fi pământ disponibil.

Legea la cei-ce aveau pământ pentru biserici, le lăsa sesiunea parohială de 32 jugăre, — iar la cei-ce n'aveau pământ bisericesc propriu — nu le da. Deci cei-ce aveau pământ, căpătau, iar noi neavând nici o palmă de loc — nu căpătam sesiune parohială.

Dacă s'ar fi aplicat legea verbal, nu ajungeam la nici un petec de pământ.

Norocul nostru a fost, că a venit la fruntea Ministerului de agricultură un om luminat și cu o caldă inimă românească, profund înțeleghetor al nevoilor vremii.

Acesta este dl ministru **Alexandru Constantinescu**.

Justele noastre cereri le-a satisfăcut totdeauna dl ministru Al Constantinescu.

Organele subalterne n'au arătat toate aceeași înțelegere și bunăvoință față de biserică.

Chiar aici în centrul mitropoliei, biserica catedrală este lăsată în inferioritate, față de celelalte biserici.

și vieții noastre, trebuie să ne apropiem cu venerațiune de visteria, în care este prînsă de proci, de evanghelisti și apostoli învățătura Lui. Acest visteriatic este Biblia, depozitarul neînșelător al învățăturilor de credință religioasă, al pildeilor de viață cucernică, și de trai în dragoste către Dumnezeu și către oameni, care duc devotamentul până la jertfă. Rugăciunea credinței făcută cu nădejde și cetirea zilnică a sfintei Scripturi, iată singurul mijloc sigur de a cunoaște pe Hristos și a ni-l apropia, încheind cu El acea comunitate sufletească, care este un izvor statornic de însuflețire religioasă și de regenerare morală, despre care mărturisesc atâtea pilde și povestiri biblice.

Maria-Magdalena, curtezana vestită, cunoscută de toată cetatea ca o «păcătoasă», când a găsit pe Hristos și L-a cunoscut, și-a schimbat deodată ființa întreagă. Și-a pus în slujba Lui nu numai puterile spirituale, manifestându-se prin cămină adăncă și prin îndreptare hotărâtă, ci nu s'a dat înapoi nici dela jertfirea averii ei materiale, numai pentru a-i putea sluji cu credință și devotațiune.

Femecea samarineancă, descoperind pe Mesia la fântâna lui Iacob, lasă grija pentru care se dusesse acolo, să la apă, estasiată de fericirea de a fi găsit pe Domnul, duce solia neamului ei și aduce toată cetatea la picioarele Lui.

copil, un închinător cucernic, un apărător al lui Hristos. Preot și învățător trebuie să fie femecea în casa ei, la vârsta fragedă a copiilor, și aceeaș trebuie să rămână viața ei întreagă, pentru copil și pentru soțul ei, prin răvna dragostei ei.

La altarul unei case creștinești femecea e vestală, care poartă grija să nu se potolească de pe vatra familială focul sfânt al credinței și al dragostei.

Vai de familia unde mama și soția nu se îngrijește cu osârdie de viața sufletească alor săi. Din afară pândesc o mulțime de primejdii. Necredința și indiferența religioasă se ridică tot mai amenințător și, de nu e cine să apere intrarea, răbat și în casă. Presa zilnică, adeseori este spre stricăciune, lectura, ce se lîmbie azi cu insistență, mai de multe ori este o otrăvă. Pofa de plăceri ușoare nu este mai puțin primejdioasă. Unde membrii unei familii s'au lăsat prinși în mreaja ei, serioșitatea vieții, credințioșia și statornicia în lucru și în îndeplinirea chemărilor vieții — slăbesc; legătura de unire se destramă, bunăstarea materială se fărâmițează, pentru că plăcerea de a petrece costă bani, energie și adeseori sănătate.

Impotriva răului nu există alt mijloc de stăvillire mai sigur, decât practica religioasă familială. La Romanii păgâni a ținut mărirea și faima numelui de Roman, până când familia și

Dar opera de improprietărire nu e terminată și vom face pași de lipsă pentru revindicarea justelor noastre pretențiuni. (Vii aplauze).

Anunțându-se proxima ședință pe azi, la ora 4 d. n., ședința se încheie la ora 12¹/₂ din zi.

Mitropolia Basarabiei. Autoritățile din Chișinău au fost înștiințate că, odată cu investirea Sanctității Sale Patriarhului Miron, se va face, în ziua de 21 Mai, cu solemnitate deosebită și investirea Mitropolitului Basarabiei. Această mitropolie a fost înființată, prin noua lege bisericească, după un interval de un veac. — După aceea se va face instalarea noului investit.

La solemnitatea instalării mitropolitului Basarabiei, care va însemna un act mare în istoria neamului, vor sosi în Chișinău membrii Sf. Sinod în frunte cu Sanctitatea Sa, precum și întregul guvern, numeroși demnitari și parlamentari din toate uniunile țării.

Va fi o înălțătoare manifestare creștinească a românilor din Basarabia și din tot cuprinsul țării.

Din pastoralele arhieresti

II.

Și oare este un prilej mai frumos, mai potrivit, de a ne premeni sufletele, de a ne porni la drum spre o viață nouă, — ca și totmai în ziua învierii Domnului? Să răsturnăm, iubitorii fii sufletești, piatra care a căzut asupra trupului și sufletului nostru.

Să răsturnăm egoismul, și să ne deschidem inima pentru săvârșirea faptelor milei celor trupești și celei sufletești. Să îmbrăcăm pe celce au lipsă de îmbrăcăminte, să dăm hrană trupească celor flămânzi și hrană sufletească celor înapoiți în cultură, să lucrăm până e ziua, să ascultăm glasul apostolului Pavel «fraților ca fiii luminei să umblați, nu în ospețe și în beție». Bisericele noastre, școlile noastre, altarele noastre, așteaptă primirea, așteaptă suflete alese, care să le dea podoabele care le lipsesc, — așteaptă pe propovăduitorii cuvântului evanghelic, cari se pregătesc acum pentru chemarea cea frumoasă și grea a apostolatului. Răspătă lor va fi dela oameni mai mult cununa de spini, decât viața plină de plăcere și de îmbuibare dar conștiința de a și fi făcut datoria, este și le rămâne cea mai mare mulțumire sufletească. Când vor veni azi mâne apostolii lui Hristos între voi, să-i întâmpinați cu stăpări și cu flori, ca să poată îndeplini greaua chemare ce li se va încredința dela Dumnezeu.

În astfel de atmosferă sufletească să sărbătorim ziua învierii, în astfel de atmosferă să trăim, — curățindu-ne simțirile de buruienile patimilor

casă lor a fost un templu, în mijlocul căruia se ridică altarul, la care capul de familie, în tovarășia soției, își țineau de sfântă datorie și de onoare deosebită să îndeplinească înșiși slujba zeilor. Începutul și sfârșitul zilei, așezarea la masă, și orice prilej de bucurie sau de nenoroc, era însoțit de o înălțare religioasă, de rugăciunea săvârșită în comun. Să nu fie oare cu atât mai mult casa unui creștin un templu, o bisericuță în care neîntrerupt să se aducă slujbă lui Dumnezeu prin rugăciune? «Unde sunt doi sau trei adunați în numele meu sunt și eu în mijlocul lor» zice Domnul. Decăteori numai se poate, stăpâna casei să strângă în jurul ei soți și copii, servitori și ucenici, să se roage. Nu-mi pot închipui un mai edificator tablou decât o mamă în genunchi înconjurată de copiii ei. Fără rugăciune nu este vârtute, nu este putere de rezistență împotriva răului, nu este mântuire.

Un bărbat, ori care ar fi el, nu va putea sta dăr în rele îndeletniciri, când o soție nobilă îl cheamă. Femeia care izbuteste să înduplece pe bărbatul ei, ca să înceapă din nou a se ruga, să meargă la biserică, să se mărturisească și împărtășească, poate fi sigură oricând, că a dobândit pe soțul ei, ori cari i-ar fi fost rătăcirile. O femeie bună, blândă cu focul dragostei curate în privirea ochilor, și cu răbdare îndelungată, înmoale inima și celui mai crunt

și păcatelor, să prăznuim învierea și atunci, numai atunci ziua învierii va fi «ziua care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'însa».

(Din pastorală P. S. Sale Episcopul Nicolae al Vadului, Feleacului și Clujului.)

Jubileul de 75 ani al liceului „Andrei Șaguna”

— O adresă și o rugămintă din partea direcțiunii liceului „Andrei Șaguna” din Brașov, către foștii profesori și elevi ai acestui liceu. —

Liceul ortodox român „Andrei Șaguna”, din Brașov, împlinește la sfârșitul acestui an școlar 75 de ani de viață rodnică și binecuvântată, pe terenul culturii naționale.

Conducătorii de azi ai acestor școli, despre care se știe, că au educat pe cei mai de seamă români ai Ardealului în curs de 75 de ani, au hotărât să serbeze această aniversare prin o manifestare măreață românească, deamă de trecut și de rolul important cultural și național al acestei instituții ortodoxe românești din Ardeal și corespunzătoare vremurilor de azi, fixând data serbării pentru zilele de 28 și 29 Iunie 1925.

Și am socotit că în primul rând se cuvine, ca la această manifestare să contribuie toți foștii elevi ai acestor școli, rămași în viață.

În senzul acestor preocupări s'a hotărât:

1. Să se aranjeze o expoziție de lucrări literare și artistice de ale foștilor elevi și profesori ai școlilor.

2. Să se deie un festival numai cu concursul literar și artistic al foștilor elevi.

3. Să se publice un Anuar-Almanah festiv cu lucrări literare de ale foștilor elevi.

4. Pe lângă acestea școala vie de azi doarește, — și aceasta o considerăm ca o înaltă datorie morală, — ca toți foștii elevi rămași în viață să se întrunească pentru zilele de serbătoare — 28 și 29 Iunie a. c. la a lor Alma Mater, aici în Brașov, spre a-i aduce personal omagiile lor de iubire. Această datorie e firească, că o simțesc și foștii profesori, cari sunt azi în alte părți ale țării.

În numele corpului profesional rog deci atât pe foștii elevi, cât și pe foștii profesori ai școlilor noastre din Brașov să binevoiască a-și întocmi astfel afacerile, ca să-și poată împlini datoria aceasta. Și pentru ca să ne putem îngriji de locuințe, li rog să binevoiască a ne anunța venirea lor până în 1 Iunie a. c.

Ma rog pe foștii elevi și profesori ai școlilor noastre, cari au scris ori compus opere literare sau artistice, să binevoiască a trimite până în 1 Iunie, la adresa direcțiunii câte un exemplar din operele lor pentru expoziția luată în vedere. — Brașov, în 22 April 1925.

Director: Dr. Iosif Blaga.

Notă: Toate ziarele române din patrie sânt rugate să reproducă această rugare.

bărbat; cum tot așa o fire arțăgoasă turbură cumpana și celui mai așezat. Soția care nu are taine, și nu lasă să apună soarele peste vrajba din casă între soți, s'a mântuit pe sine și și-a salvat familia.

Un al treilea mijloc de educație familială, în spirit religios, sunt *leanele de pe pereți*.

Poate fi casa femeii creștine împodobită cu multe tablouri; la locul mai de frunte, în centru, trebuie să fie așezată însă icoana lui Hristos, ca un statornic memento, pentru ea și pentru toți ai casei sale, că în centrul vieții noastre trebuie să stea blândul Isus, cu învățătura, cu dragostea, cu îndemnul și cu pildele vieții Sale.

Când femeia își va robi sufletul ei lui Hristos, și darurile dobândite dela El le va pune în slujba apostoliei religioase în sinul familiei sale, revărsând prisosul lor asupra bărbatului și a copiilor, când întreaga ei atitudine de viață va fi o statornică mărturisire: «Eu și casa mea întreagă vrem să slujim Domnului!» — Isus, Domnul, nu va întârzia cu răspunsul: «Astăzi s'a făcut mântuire casei acestela» —

Preschimbare. Moneta hârtie de 1 și 2 lei, care nu mai are curs obligator la facerea plăților, se preschimbă, până în 15 Mai 1925, la casele publice ale statului.

Condoleanțe pentru Patriarhul mort

Înfrânt de chinuri și de suferințe, primul Patriarh al Moscovei, care începe seria patriarhilor întreruptă de 200 de ani — a murit. Alegera lui Tichon este rezultatul libertății bisericii rusești. Urcarea sa pe tronul patriarhal s'a făcut în momentul când bolșevismul era atât puternic. Stântul ierarh a fost o piedecă puternică în calea bolșevismului. A avut curajul să stea în fața terorștilor, jefuitor, ucigași și fii ai pierzării. Și-au pus în gând să-l piardă. Temnița și chinurile nu l-au înfricoșat. Lumea întreagă a protestat împotriva barbarilor sovietice. Patriarhul trece în istorie cu aureola de martir.

Arhiepiscopul de Canterbury a trimis P. S. Vasile Timotheieff, reprezentantul oficial al Bisericii rusești în Anglia următoarea adresă:

«Iubite Părinte Timotheieff, — Copleșit de adâncă durere, Vă asigur pe Sfinția Voastră și pe toți iubii întru Hristos frați și credincioși ai sfintei Biserici ortodoxe rusești de profundele simpatii ale noastre în durerea cea mare, pricinuită de plecarea din această viață a Venerabilului și preaiubitului Patriarh Tichon, al cărui exemplu este înălțător pentru tot sufletul credincios. Sfinția Voastră știți bine cât de larg loc a cuprins fericitul ierarh în grăile și rugăciunile noastre în vremea din urmă. Măreția lui atitudine dovedită în lupta pe care o purtase ca slujitor al Domnului cu vrămașii Lui a arătat chipul adevăratului apărător al Bisericii, nemetamor de pericole, de suferințe și de chinuri. Prin acestea un loc și a gătit în cetile nemuritoare ale mucenicilor» cari au stat mărturie pentru Hristos între oameni. Ne slujește spre mângâiere aducerea aminte de cuvintele apostolului: «Aduceți-vă aminte de marii voștri, cari v'au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu, la a căror săvârșire a vieții privind, să le urmați credința. Isus Hristos ieri și azi același și în veci». Trebuind să petrec sfintele Paști departe de reședința mea, nu voiu putea fi de față la serviciul de pomenire pentru fericitul întru Domnul, neuitatul nostru frate, ci mă voi ruga aici unde sânt, ear locțiitorul meu va lua parte la parastas».

Sărbătorirea muncii și o manifestare de recunoștință

Sâmbătă seara, în 25 l. c. Reuniunea meseriașilor români din Sibiu a aranjat în sala mică dela «Unicum», o frumoasă serbare în cinstea dlui Ștefan Duca, care a împlinit 20 de ani de muncă neprețată, ca secretar al ei.

O frumoasă cunună de dșoare, doamne și domni din clasa noastră de mijloc și câțiva intelectuali, prețuitori ai străduințelor culturale, de care a dat dovadă Reuniunea în tot trecutul ei, s'au grupat în jurul sărbătoritului, pentru a-și manifesta recunoștința.

Meritele dlui St. Duca, pentru înălțarea și păstrarea bunului nume al Reuniunii meseriașilor români sibieni, au fost scoase la iveală, în calde cuvinte de apreciere, din partea unui șir întreg de vorbitori. Întăia a deschis sărbarea președintele Reuniunii, dl prof. Nicolae Colan, apreciind străduința și devotamentul secretarului în munca folositoare, pe care a săvârșit-o 20 ani de-arând. În numele Reuniunii i-a oferit cadou un inel de aur, apoi din partea colegilor și prietenilor un birou, iar dșoarele coriste i-au dat un coș cu flori.

Au urmat apoi la cuvânt dl G. Poponea, conducătorul tipografiei arhidiecezane, dl director de bancă G. Nedovicianu, protopopul Em. Cioran, Adam Buldea, Elie Măgeanu și în sfârșit pâr. profesor Timotei Popovici, care adaugă un cuvânt și pentru președintele N. Colan și ceilalți membri binemeritați.

Emoționat, sărbătoritul Ștefan Duca răspunde, mulțumind pentru măgulitoarele aprecieri și pentru darurile primite, pe care le consideră de nou îndemn la muncă și strădanie în postul pe care îl ocupă, pentru progresul și înălțarea prestigiului Reuniunii, atât de scumpă sufletului său.

A fost o seară petrecută într-o senină atmosferă socială și în intimitate prietenească, care face cinstă clasei noastre de mijloc și poate servi ca pildă și altora.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa mitropolitul nostru **NICOLAE** va pleca în 1 Mai a. c. la Arad, spre a conduce actul alegerii de Episcop, care va avea loc Duminecă în 3 Mai a. c.

Sinodul arhiepiscopesc. După o lucrare intensă de 4 zile, Sinodul nostru arhiepiscopesc și-a terminat agendele Marii în 29 i. c. În nrul proximo vom continua cu publicarea raportului despre jefine.

Hirotoniri. I. P. S. Sa a hirotonit în ultimul timp întru diaconi pe: Dr. Nicolae Tărbilă pentru catedrala mitropoliei noastre, pe Dr. Simion Șiclovan pentru treburile diecezei Aradului și pe Emil Tomșa pentru parohia Holt din dieceza Aradului. Întru presbiteri pe: Ioan Drăniu pentru parohia Arăneag, Traian Iie pentru parohia Izvin (capelan), și Nicolae Stan pentru parohia Cherechiu (dieceza Aradului). Nicolae Fioca pentru parohia Răhau (protop. Sebeș). Iosif Noja pentru parohia Bozeș și Ioan Giurgiu pentru parohia Cigmău (prot. Geogiu), Ioan Bunus pentru parohia Alta-mare și Ioan Garcea pentru parohia Bățani mari (prot. Treiscaune).

Hindenburg. Omul fostului împărat Wilhelm II, care visează restaurarea Hohenzollernilor, este astăzi președinte al republicii germane. Alegerea sa, în care a jucat rol important și chestiunea confesională, a produs mare bucurie la mulți germani, și generală nemulțumire în afară de Germania.

Conferențele ziariștilor. Sindicatul presei române din Ardeal organizează o serie de conferințe în orașele ardeleni, în scop d' a face legături mai strânse între publicul cititor și gazetari. Profitul bănesc al conferințelor va servi pentru sporirea fondurilor în vederea construirii unui palat al presei la Cluj.

Concurs. În sedința comitetului central al «Asociațiunii» din Sibiu, ținută în 2 April 1925, s'a hotărât publicarea unui concurs pentru *cea mai bună biografie* a vrednicului bărbat **Vasile Lucaci**, mort în 1922. Manuscrisul este a se înainta «Asociațiunii» în Sibiu, str. Ștefan Nr. 6, până în ziua de 31 Decembrie 1925. Lucrarea are să fie scrisă pentru popor, să înalțe sufletele cu amănunte cât mai multe din viața celui dispărut. Dimensiunile lucrării: 4—5 coale de tipar din «Biblioteca populară a Asociațiunii». Premiul va fi de 10,000 lei. Lucrarea este a se înainta anonim, cu un motto, având într'un plic numele autorului.

Sărbătorire. La închiderea stagiunii teatrale din Cluj, în seara de 3 Mai a. c. se va da un *festival* pentru a sărbători pe dl. **Zaharie Bărsan**, actualul director al Teatrului național din Cluj, cu ocazia împlinirii a 25 de ani de când scriitorul și poetul Z. Bărsan și-a început cariera de actor dramatic în platurile ardeleni. După închiderea stagiunii, sărbătoritul va întreține un tureu prin orașele noastre. Credem că este o datorie pentru toate aceste centre de a-l primi cu dragostea obișnuită și a face ca sala reprezentațiilor să fie cât mai bine cercetată.

Rezultatul „Imprieteniilor”. Un ziar ardeleni află următorul fapt vrednic de toată osândirea: Într'un orașel oarecare preotul român (ar trebui să i se spună *namele*, R.d.) ține că este bine (l) să întrefie cele mai intime legături cu doctorul jidan al comunei. În acest scop preotul a trimis «prietenului» său jidovec, în mai multe Duminici, câte o prescură. Oamenii cari au intrat la doctor și au trecut din întâmplare prin bucătăria lui, precum și slujile dela această bucătărie, mărturisesc că au văzut cu ochii lor prescura trimisă jidanului *aranțată în lătar*...

Cazul acesta, raportat de un confrate, este cu mult mai grav, de cât să-l socotim încheiat prin osândirea lui în presă. Ceream să se facă cercetare neîntârziată asupra cazului.

Lozuri. În ultimul timp sosesc din străinătate multe prospecte de loterie îndemnând publicul la cumpărarea de lozuri. În interesul fideiului este a nu da ascultare acestor invitații, deoarece importarea lozurilor străine e interzisă. Astfel de lozuri se confiscă și se predau parchetului pentru a proceda împotriva contravenienților.

Manifestație. La înmormântarea patriarhului Tihon în Moscova au asistat peste o sută de mii de persoane. Guvernul sovietelor a autorizat, de frica poporului credincios bisericii, aglomerația publicului. După știri din Moscova, nu s'a mai văzut asemenea ceremonii, uimitoare prin splendoarea lor, decât la înmormântarea țarului Nicolae II. Au slujit la înmormântare 5 mitropoliți, 60 de episcopi și câteva sute de preoți.

† **Bucur Vidrighin**, fruntaș al comunei Rășinari, fost episcop al bisericii și mult timp primar, a răposat în 14 April și a fost înmormântat în 16 April a. c. cu pompa cuvenită. Odihnească în pace!

Doliu național s'a decretat în Bulgaria în urma atentatului dela catedrala din Sofia. În tot timpul doliului, care durează până la 15 Mai a. c. se suspendă orice fel de spectacole, iar pe edificile publice și particulare se arborează drapele negre. În bisericele din întreaga țară se țin în fiecare Sămbătă slujbe dumezești pentru pomnirea victimelor atentatelor comuniste. Drapele armatei sânt d' asemenea cernite. — Aceste atentate mărșave au produs, și în afară de Bulgaria, adăncă impresie. Statele culte nu simțesc oare nici acum trebuința d' a se apăra împreună împotriva propagandei sovietice?

Sânt banii! S'a stabilit, după știri din Varșovia, că sovietele rusești au cheltuit 30 milioane de franci pentru propagandă boșevică în Polonia. — Parăcliserul dela catedrala din Sofia a fost corupt cu 11 mii de franci, pentru a deschide pe ascuns ușa bisericii pe seama unui comunist, care adusese materialul explosibil așezat sub cupolă, unde a și explodat și a omorât sute de civili, militari, femei și copii.

ȘTIRI LOCALE

Teatru. Dna Olimpia Bărsan, societara Teatrului național din București, va da Sămbătă în 2 Mai a. c., cu artiștii Teatrului național din Cluj, o reprezentație în teatrul din Sibiu. Se va juca «*Demoul*», în 5 acte de Karl Schönherr. Bilete la «*Foia Poporului*».

Concert. Virtuozul violoncelist, **N. Papazoglu**, va da Vineri, la 1 Mai 1925, ora 8 1/2 seara, în sala Urania, un concert simfonic, cu acompaniament ținut de orchestra Sibiului. Programul conține compoziții de: Haydn, Caccini, Beethoven, «*Dimitrescu*» și Saint Saëns. Bilete de vânzare la Biblioteca Foia Poporului în strada Mitropoliei.

Echipa de sub conducerea maestrului Ar. Demetriade, dela Teatrul național din capitală, a reprezentat în Sibiu în 21 și 24 April a. c. piesele *Tai-fun*, în 4 acte, de M. Lengyel, și *Făt-Frumos* în 4 acte, de Horia Furtună. În cea dintâi sânt înfățișați japonezii veniți la studii în Europa, ca să lucreze în interesele țării lor, pe care ar vrea să o ridice la o înălțime mai înaltă de civilizație decât este a Europei. Japonezii, sprinteni, tăcuți și mitite la statură, sânt prezentați de autor cu atât mai mari prin fețele și iubirea lor de muncă și datorie față de țară.

Făt-Frumos, poveste lirică, își desfășoară acțiunea în lumea basmelor. Spre deosebire de Făt-Frumosul din poveștile țărănești, eroul piesei, în frumoase versuri, nu izbutește să și răpună adversarul, ci moare el însuși de răna primită. În schimb însă a știut să vorbească în cuvinte înălțătoare despre vitejia strămoșască și iubirea de moșie.

Rolurile în aceste piese au fost ținute de artiști dintre cei mai de seamă. Dl și dna Demetriade, dămele Cleo Pann Cernăteanu și Niculescu, dnii Mărculescu, Baldovin, Mateescu, Umeni, Finț și toți ceilalți au fost respășiți, de numerosul auditor, cu aplauze nesfârșite.

Fabrică românească de piele în Sibiu. Joi în 23 April a. c. s'a inaugurat și sfințit fabrica de piele «*Vittorul*» (fostă Hentes) din strada Rotariilor Nr. 1. Actul sfințirii l-a săvârșit dnii Em. Cioran, protopop, și Patriciu Marcu, dir. exact, arhiepiscopesc. Proprietarii ai fabricii sânt 8 harnici meseriași români din Sibiu. La actul sfințirii au participat, pe lângă mulți meseriași români, și dnii: Mărculescu, dir. Băncii Naționale, Ioan Vătășanu, dir. «*Albinei*», și G. Nedoviceanu, dir. Băncii de Scont, cari cu toți au promis tot concursul acestui început frumos, îndemnând pe asociații la muncă cinstită și intensă. Dorin de bine s'a exprimat și din partea dlilor Emilian Cioran, P. Feldioreanu, P. Marcu, St. Duca și T.

Cora. Din partea asociațiilor a răspuns Adam Bulda și Iacob Marian, mulțumind pentru încurajare și sprijin.

La fondul Steagului «Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români din Sibiu» a colectat membrul onoror Ioan Imbăruș cu ocazia aniversării de 20 ani a secretarului St. Duca, aranjată în 25 April 1925, suma de Lei 308 25. — Tutoarea contribuitorilor le aduce mulțumită

Comitetul.

Nr. 89—1925.

(50) 1—3

Concurs repeți

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a, **Jacul-român**, protopresbiteratul Sighioarei, în sensul ordinului Preaven. Consistor Nr. 915 din 16 Februar a. c., se publică concurs nou cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea veniturilor preoțești dela stat, și pe lângă sesiunea veche parohială, ceea ce se va mai primi prin reforma agrară.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh, să-și înainteze cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul susindicat, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în parohie, spre a cânta, celebra și predica, și a face cunoștință cu poporul.

Sighioara, la 1 April 1925.

Oficiul protopresbiterat ortodox român al tractului Sighioarei în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Munteanu,
adm. protopresbiterat.

Nr. 95—1925

(43) 2—3

Concurs

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român pentru întregirea parohiei **Roșcani** din tractul Dobra.

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea veniturilor dela stat.

Sesia parohială constă din 23 jug. pământ, din cari 10 jug. arător și 10 fânș.

Birul preoțesc câte o măsură de 30 liire porumb sfășiat dela 160 case.

Stola cea uzitată în tractul întreg.

Cererile de concurs se vor așterne oficiului protopresbiterat ortodox român din Dobra.

Dobra, la 25 Februar 1925.

Oficiul protopresbiterat al tractului Dobra în înțelegere cu comitetul parohial.

Iosif Morariu,
protopop.

Nr. 117—1925 prot.

(42) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Mucundorf**, protopresbiteratul Cohalmului, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi apariție a concursului în Telegraful Român.

Retribuțiile împreunate cu această funcție sânt, pe lângă congrua dela stat, următoarele:

1. Casă parohială cu grajd, șură, pivniță și grădină de circa 800 st. □.

2. 5 jugăre 400 st. □ ecleeje.

3. dela fiecare membru luat în lista sinodală câte 1 ferdelă grâu, 1 ferdelă porumb și 1 ferdelă ovăș (aproximativ câte 60 ferdele din fiecare soi).

4. Stola obișnuită în parohie.

Reflecții îndreptățite la acest post sânt poștii să și trimiță pețitiile provizute cu documentele necesare în termen subsemnatului și să se prezinte și în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Cohalm, la 24 Martie 1925.

Oficiul protopresbiterat în înțelegere cu comitetul parohial din Mucundorf.

Emilian Stolea,
protopop.